

Yhdenvertaisuussuunnitelma

Käsitteiden määrittely:

Yhdenvertaisuus:

- Yhdenvertaisuus tarkoittaa yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia eikä ketään saa syrjiä henkilöön liittyvän syyn perusteella. Sen toteutuminen siis tarkoittaa, että jokaisella on oikeus olla samalaiset mahdollisuudet osallistua ja tulla kohdelluksi riippumatta hänen taustastaan.

Tasa-arvo:

- Tasa-arvolla viitataan sukupuolten väliseen tasa-arvoon (laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta 609/1986). Tasa-arvolaki kattaa sukupuolen moninaisuuden. Laki käsittää tasa-arvon riippumatta sukupuolen ilmaisusta, sukupuoli-identiteetistä tai kehon sukupuolitetuista piirteistä. Tasa-arvon toteutuminen tarkoittaa, että jokaisella tulee olla tasa-arvoinen kohtelu sekä tasa-arvoiset mahdollisuudet riippumatta hänen oletetusta sukupuolestaan, sukupuolen ilmaisustaan tai sukupuoli-identiteetistä.

Häirintä:

- Häirintä on epäasiallista käytöstä, joka kohdistuu tiettyyn henkilöön ja se voi ilmetä esimerkiksi vähättelynä, kiusaamisena, uhkailuna, sivuuttamisena tai eristämisenä. Yleisesti häirintä sisältää halventavan, uhkaavan, vihamielisen tai nöyryyttävän ilmapiirin luomisen. Sukupuolinen häirintä on myös häirintää, mutta häirintä voi liittyä myös muihin syrjintäperusteisiin. Sukupuoleen kohdistuvalla tai perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan henkilön sukupuoleen, sukupuolen ilmaisuun tai sukupuoli-identiteettiin liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista ja jolla tosiasiallisesti tai tarkoituksellisesti loukataan henkilön fyysistä tai henkistä koskemattomuutta ja jolla luodaan vihamielinen, halventava, uhkaava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanatonta, sanallista tai fyysistä, luonteeltaan ei-toivottua seksuaalista käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön fyysistä tai henkistä koskemattomuutta erityisesti luomalla ahdistava, vihamielinen, nöyryyttävä, uhkaava tai halventava ilmapiiri.

Syrjintä:

- Syrjintää on se, että ihmistä kohdellaan huonommin jonkin hänen henkilökohtaisen ominaisuutensa perusteella. Syrjintä on kiellettyä riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan oletukseen tai tosiseikkaan. Tämän perusteella kiellettyä syrjintää voi olla henkilön asettaminen epäedullisempaan asemaan esimerkiksi siksi, että hän on vammaisen tai etniseen vähemmistöön

kuuluvan henkilön läheinen, esimerkiksi perheenjäsen, ystävä, sukulainen tai läheinen työtoveri.

Yhdenvertaisuuslain mukaan kiellettyä syrjintää on:

- häirintä
- välitön eli suora syrjintä
- välillinen eli epäsuora syrjintä
- kohtuullisten mukautusten epääminen
- käsky tai ohje syrjiä

Esteettömyys ja saavutettavuus:

- Esteettömyys tarkoittaa perinteisesti kaikenlaisten ihmisten huomioon ottamista fyysisessä ympäristössä, esimerkiksi rakennetun ympäristön toteuttamisessa ja suunnittelussa. Esteettömyydellä tuetaan liikuntarajoitteisten henkilöiden mahdollisimman suurta omatoimisuutta ja osallisuutta toimintaan yhdenvertaisesti muiden kanssa. Esteettömyydessä ei ole kuitenkaan kyse pelkästään liikkumisen esteettömyydestä. Siinä otetaan huomioon myös esimerkiksi kommunikaatioon, kuulemiseen, ymmärtämiseen ja näkemiseen liittyvät asiat. Esteettömyys koskee sekä itse tiloja että kulkureittejä. Esteettömyydestä hyötyvät myös he, joille se ei ole välttämätöntä, sillä esimerkiksi tavaroiden kuljettaminen on helpompaa esteettömälle paikalle. Esteetön tila on tila, jonne kaikilla on pääsy, riippumatta esimerkiksi pyörätuolista. Esteettömässä tilassa pitäisi olla käytössä esteetön WC-tila. Esteetöntä tilaa arvioidessa tulee ottaa tarpeen mukaan huomioon myös valaistus, meluisuus, akustiikka, hajusteiden käyttö ja tupakansavu. Saavutettavuudella taas viitataan yleensä digitaalisiin ympäristöihin tai muita "aineettomia" ympäristöjä, kuten palveluja. Digitaalisten ympäristöjen saavutettavuudella tarkoitetaan, että ne ovat kaikkien saatavilla ja kaikki pystyvät niitä käyttämään sekä ymmärtämään niiden sisällön. Eli verkkosivut ovat luettavissa esimerkiksi ruudunlukuohjelmalla. Asenteissa saavutettavuus sen sijaan tarkoittaa ihmisten moninaisuuden huomiointia ja lähtökohtana on, että kaikilla on erilaisia rajoitteita, tilanteita ja tarpeita. Sosiaalinen saavutettava palvelu tai toiminta tarkoittaa kaikille saavutettavaa ja yhdenvertaista, häirinnästä ja syrjinnästä vapaata kohtelua kaikissa tilanteissa.

Etuoikeudet:

- Ihmiset voivat olla etuoikeutetummassa asemassa erilaisten ominaisuuksien perusteella suhteessa toisiin ihmisiin. Nämä ominaisuudet perustuvat yleensä yhteiskunnassa vallitseviin normeihin. Yhteiskunnassa joitakin ominaisuuksia arvostetaan enemmän kuin muita ja niiden ominaisuuksien perusteella on epätodennäköisempää kohdata syrjintää. Yleensä etuoikeuksiksi miellettyjä ominaisuuksia ovat esimerkiksi valkoisuus, varakkuus, kielitaito ja cis-sukupuolisuus. Se, että henkilöllä on etuoikeuksia ei tarkoita, että hän olisi toisia

parempi tai huonompi ihminen. Oma asemoituminen ja etuoikeudet yhteiskunnassa on hyvä tiedostaa, jotta voi paremmin ymmärtää ympäröivää maailmaa ja muita ihmisiä paremmin.

Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuuhenkilöt:

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö(t)
Tapahtumissa ei esiinny kiusaamista, syrjintää, rasismia tai häirintää.	Osallistujille kerrotaan, miten mahdollisessa häirintätilanteessa tulee toimia. Epäasialliseen käytökseen puuttumiseen on selkeät ohjeet ja niitä noudatetaan.	Hallitus, tapahtumavastaava ja/tai tapahtumatiimi
Tapahtumissa ei painosteta alkoholinkäyttöön.	Jokaisessa tapahtumassa tarjolla myös alkoholiton vaihtoehto, johon panostettu vähintään yhtä paljon kuin alkoholipitoisiin. Kilta järjestää lisäksi alkoholittomia tapahtumia.	Tapahtumavastaava ja/tai tapahtumatiimi Fuksivastaavat
Tapahtumiin on helppo tulla.	Tapahtumia on paljon erilaisia monipuoliset elämäntilanteet huomioiden. Tapahtumien kuvaukset selkeitä, että niistä saa kattavan tiedon, miten tapahtumaan kannattaa varautua ja mitä siellä on.	Tapahtumavastaava ja/tai tapahtumatiimi Viestintävastaava

EMU:n toimintaan helppo lähteä mukaan.	Matalan kynnyksen mahdollisuuksia lähteä mukaan toimintaan järjestetään ja niistä infotetaan kaikille kiinnostuneille. Kaikille halukkaille tarjotaan samat mahdollisuudet kertoa osaamisestaan. Hauista viestitään avoimesti, valintakriteerit kerrotaan selkeästi ja niitä noudatetaan.	Hallitus
EMU:n viestintä on saavutettavaa.	Viestintää tehdään suomeksi ja englanniksi. Viestinnässä seurataan killan omaa viestintäsuunnitelmaa. Viestinnässä hyödynnetään monipuolisesti eri viestintäkanavia, jotta killan toiminnasta saa tietoa mahdollisimman helposti.	Viestintävastaava Viestintää tekevät henkilöt.
Saunailtojen käytännöissä huomioidaan yhdenvertaisuus.	Saunavuoroja tarjotaan sukupuolien moninaisuus huomioiden. Vuorojen järjestyksessä huomioidaan kaikkien mahdollisuus osallistua muuhunkin ohjelmaan illan aikana. Vuoroista tiedotetaan osallistujille selkeästi.	Fuksivastaavat Tapahtumavastaava ja/tai tapahtumatiimi Saunailtoja järjestävät henkilöt

EMU:n tapahtumat, viestintäkanavat ja kiltahuone ovat yhdenvertaisia ja syrjinnästä vapaita.	Epäasialliseen käytökseen puuttumiseen on selkeät ohjeet. Viestintäkanavia moderoidaan niiden sääntöjen mukaisesti.	Viestintävastaava Hallitus
Killan toimijat tietävät yhdenvertaisuuskäytännöt ja osaavat noudattaa niitä.	Hallitus, toimihenkilöt, tuutorit ja muut tiimit ja toimikunnat koulutetaan yhdenvertaisuusasioista.	Hallitus Tuutorvastaava
Kiltahuoneella on hyvä ilmapiiri ja jokainen kokee olevansa sinne tervetullut.	Epäasialliseen käytökseen ja asiattomaan huuteluun kiltahuoneella puututaan. Otetaan huomioon kaikki kiltahuoneen käyttäjät ja siivotaan omat jäljet. Kiltahuoneelle tulijoita tervehditään.	Hallitus Kaikki kiltahuoneen käyttäjät
Yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan ja havaittuihin puutteisiin puututaan.	Hallituksessa on yhdenvertaisuusvastaava, jonka tehtävänä on seurata yhdenvertaisuuden toteutumista.	Hallitus Yhdenvertaisuusvastaava

Häirintäohjesääntö:

Häirintä, syrjintä, muu epäasiallinen käytös tai kiusaaminen ei ole missään tilanteessa sallittavaa tai hyväksyttävää. Mikäli häirintää tai muuta epäasiallista käytöstä kuitenkin esiintyy voi hallitus killan jäsenen kanssa käyttää kurinpitotoimia. Kurinpitotoimet määritellään aina tapauskohtaisesti, mutta se voi esimerkiksi olla varoitus, porttikielto killan tapahtumiin tai kiltahuoneelle määrääjäksi, jäsenpalvelujen epääminen määrääjäksi tai jopa jäsenen erottaminen järjestöstä.

Kurinpitotoimet:

- Suullinen varoitus
- Kirjallinen varoitus
- Jäsenpalvelujen epääminen
- Porttikielto killan tapahtumiin
- Porttikielto kiltahuoneelle
- Jäsenen erottaminen

Toimintaohjeet häirintätapauksissa:

Jos koet syrjintää, häirintää, kiusaamista tai muuta epäasiallista käytöstä:

- Ilmaise häiritsijälle selvästi ja yksiselitteisesti, ettet pidä häneen sinuun kohdistamasta toiminnasta.
- Tilanteen vaatiessa tai pitkittyessä kerro tapahtuman järjestäjälle asiasta. Killan tapahtumissa sopiva taho on esimerkiksi hallituksen jäsen mielellään yhdenvertaisuusvastaava, jos hän on paikalla. He tietävät, miten pitää toimia.
- Jos et voi tai uskalla itse puhua häiritsijälle, voit pyytää avuksi killan hallituksen jäsenen, ystävän tai muun turvallisen henkilön. Myös kirjeen tai viestin kirjoittaminen on yksi vaihtoehto.
- Jatkuvan häirinnän tapauksissa kirjoita ylös kaikki häirinnän tapahtuma-ajat ja -paikat, ja se ketkä, ovat olleet todistamassa häirintää.
- Pidä tallessa mahdolliset todisteet häirinnästä, kuten sähköposti-, teksti- tai someviestit. Niiden avulla autat jatkokesittelyä.
- Voit halutessasi ottaa yhteyttä killan yhdenvertaisuusvastaavaan, joka on tukenasi ja tarvittaessa auttaa sinua viemään asiaa eteenpäin.
- Häiritsevästi käyttäytyvä henkilö voidaan tarvittaessa poistaa tilaisuudesta. Rikoksen tapahtuessa asiasta voidaan myös tehdä rikosilmoitus.
- Ota halutessasi yhteys ylioppilaskunnan häirintäyhdyshenkilöön, joka auttaa sinua selvittämään tapausta täysin luottamuksellisesti. Myös tapahtumasta tiedon saanut hallituksen jäsen kohtelee asiaa luottamuksellisesti. Yhteydenottoon ei välttämättä vaadita vakavaa, pelkkä pohdinta tai huoli on riittävä syy.

Jos havaitset häirintää, syrjintää, kiusaamista tai muuta epäsopivaa käytöstä, toimi näin:

- Mene väliin ja puutu tilanteeseen, jos mahdollista. Puuttuminen voi tarkoittaa esimerkiksi puheenaiheen vaihtamista tai epäsopivasta käytöksestä huomauttamista. Huomauttaminen epäasiallisesta käytöksestä on hyvä tehdä yksityisesti eikä julkisesti.
- Tilanteen kokijalta voi kysyä, haluaako hän tilanteeseen puututtavan. Älä pahenna tilannetta esimerkiksi nauramalla tai kyseenalaistamalla henkilöiden tuntemuksia tai tapahtunutta.
- Tilanteen pitkittyessä tai vaatiessa kerro tapahtuman järjestäjälle asiasta. Killan tapahtumissa sopiva taho on esimerkiksi hallituksen jäsen mielellään yhdenvertaisuusvastaava (mikäli hän on tavoitettavissa). He tietävät, miten tilanteessa kuuluu toimia.
- Jatkuvan häirinnän tapauksissa ota ylös kaikki häirinnän tapahtumapaikat ja -ajat, sekä se, ketkä ovat olleet läsnä todistamassa tätä häirintää.
- Pidä tallessa myös muut todisteet häirinnästä, kuten kaikki viestit. Näin autat asian jatkokäsittelyä.
- Voit halutessasi ottaa yhteyttä killan yhdenvertaisuusvastaavaan, joka auttaa sinua viemään asiaa eteenpäin ja on tukenasi.
- Jos haluat käsitellä tilannetta lisää, se hoidetaan yhdessä TREYn häirintäyhdyshenkilön kanssa. Tällä varmistetaan asian hoitaminen luottamuksellisesti ja asiantuntevasti. Myös tapahtumasta tiedon saanut hallituksen jäsen tai muu henkilö kohtelee asiaa luottamuksellisesti. Yhteydenottoon ei tarvita vakavaa syytä, pelkkä huoli tai pohdinta on riittävä syy.
- Häiritsevästi käyttäytyvä henkilö voidaan tarvittaessa poistaa tilaisuudesta. Rikoksen tapahtuessa asiasta voidaan myös tehdä rikosilmoitus.

Hallituslaisten ja nakkilaisten ohjeistus

- Järjestäjien antama apu häirintätilanteessa on aina vain ns. ensiaputyypistä, esimerkiksi käytöksestä huomauttamista tai tapahtumasta poistamista. Killalla ei ole tarvittavaa asiantuntemusta asian jatkokäsittelyyn, vaan se annetaan aina ylioppilaskunnan häirintäyhdyshenkilön hoidettavaksi.
- Huomauttaminen epäasiallisesta käytöksestä on hyvä tehdä yksityisesti, ei julkisesti. Puuttuja voi esimerkiksi pyytää häiritsevästi käyttäytynyttä henkilöä hetkeksi juttelemaan sivuun kahden kesken.
- Mene tilanteeseen rauhallisesti ja puolueettomasti. Älä syyllistä tai provosoi ketään tai kyseenalaista henkilöiden tuntemuksia.
- Jos tuntuu, että et osaa hoitaa tilannetta yksin, pyydä apua killan yhdenvertaisuusvastaavalta tai hänen tavoittamattomissa ollessaan toiselta hallituslaiselta.
- Epäilylle tekijälle voi huomauttaa tapahtumasta ja todeta, ettei käytös ole ollut sopivaa.
- Tapahtuneeseen on mahdollista myös palata myöhemmin, mikäli asian selvittäminen ei ole mahdollista välittömästi.

- Häiritsevästi käyttäytynyt henkilö voidaan tarvittaessa poistaa tapahtumasta. Rikoksen tapahtuessa asiasta voidaan tehdä myös rikosilmoitus.
- Viime kädessä killan toimijat eivät ole lainvalvojia. Mikäli häiritsevä henkilö jatkaa toimintaansa, ei suostu lähtemään ja/tai käyttäytyy uhkaavasti, voidaan paikalle kutsua poliisi.
- Neuvo tapahtumasta kertoneelle tai häirintää kokeneelle, että hän voi ottaa milloin tahansa yhteyttä ylioppilaskunnan häirintäyhdyshenkilöihin. Yhteyttä voi ottaa kaikissa tilanteissa. Mihinkään toimenpiteisiin ei ryhdytä ilman yhteydenottajan toivetta.
- Mikäli koetaan aiheelliseksi, hallitus voi käsitellä kokouksessaan tilanteeseen liittyen killan sääntöjen mukaisia kurinpidollisia toimia. Tapaukset käsitellään mahdollisimman luottamuksellisesti.
- Häirintätilanteista tiedon saaneet hallituksen jäsenet kohtelevat asioita aina täysin luottamuksellisesti!

Turvallisen tilan periaatteet:

Turvallisemman tilan toimintatavoilla ja periaatteilla pyritään luomaan tila, jossa kaikki omalla toiminnallaan yrittävät rakentaa yhdenvertaisen, kunnioittavan ja avoimen keskustelun ja ilmapiirin.

- Kunnioita toisen henkilön henkilökohtaista psyykkistä ja fyysistä tilaa ja itsemääräämisoikeutta. Älä koske toiseen henkilöön kysymättä ja älä tee oletuksia toisen rajoista. Tarvittaessa pyydä tilaa myös itsellesi.
- Älä tee oletuksia perustuen toisen henkilön toimintaan tai ulkonäköön. Älä tee oletuksia toisen sukupuolesta, etnisyydestä, uskonnosta, arvoista, seksuaalisuudesta, terveydestä, toimintakyvystä, kansallisuudesta tai sosioekonomisesta asemasta.
- Kuuntele ja opi. Ota vastaan uudet aiheet, henkilöt ja näkökulmat ilman ennakkoluuloja. Suhtaudu jokaiseen tilanteeseen ja asiaan mahdollisuutena kehittyä ja oppia uutta.
- Älä pilkkaa, halvenna, ivaa, syrji tai nolaa ketään käytökselläsi, puheillasi tai teoillasi. Älä arvostele toisen ulkonäköä ja pitäydy juoruilusta ja stereotyypioiden ylläpitämisestä.
- Anna tilaa. Pyri huolehtimaan, että kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun. Älä jyrää muiden mielipiteitä ja anna muille puheenvuoro. Kunnioita myös toisen yksityisyyttä ja käsittele arkoja aiheita kunnioittavasti.
- Pyydä anteeksi, jos olet loukannut muita tahattomasti tai tahallisesti.